

Alexandru MÂZGĂREANU:

*„Regizorul aflat la început de drum
nu trebuie să stea și să aștepte oferte”*

S-a născut la 24 ianuarie 1987, în București. A absolvit UNATC „I.L. Caragiale” în 2008, la clasa de regie a profesorilor Tudor Mărăscu și Felix Alexa. În facultate a pregătit pentru examene texte precum „Ochii verzi și gura mică” după J.D. Salinger, „Luv” de Murray Schisgal, „Pescărușul” de A.P. Cehov (actul III, prezentat și în Uși Deschise, 2007), „Ooooo poveste”, scenariu propriu de commedia dell’arte, „De dragoste în 1, 2, 3 feluri”, după Andrea Perrucci, „Regele Lear” de William Shakespeare (actul V). Și-a susținut examenul de licență cu „Fool for love” de Sam Shepard. A făcut asistență de regie la spectacolul lui Alexandru Darie „Ce păcat că-i curvă” de John Ford (Teatrul „Bulandra”, 2007) și a participat la workshopuri de dramaturgie susținute de Roberta Levitow (în cadrul proiectului DramAcum2, Teatrul ACT, 2004) și Saviana Stănescu (Teatrul Desant, 2006).

Ne-am văzut în București, pe o vreme foarte urâtă. Eram singurii așezați la masa unei terase, cât timp afară ploua și era frig. Am băut „Bad Weather Tea” și am vorbit despre tinerețe, teatru și imprevizibilul următoarelor cinci minute. Oficial, am luat interviu unui tânăr regizor care deja promite foarte mult, însă, practic, l-am descoperit pe Alexandru Mâzgăreanu ca fiind un bucureștean timid și modest, conștient de drumul pe care trebuie să-l parcurgă în cariera sa, începută nu demult.

Când s-a hotărât să dea la regie de teatru, nu văzuse atât de multe spectacole pe cât și-ar fi dorit. De altfel, până în ultima clipă, își dorea chiar să încerce la actorie. Regia a fost o mișcare spontană, de fler, pe care nu și-o poate explica nici acum, la un an de la absolvire. Încă de la examenul de licență a demonstrat că are ceva de spus în această meserie. Îi apreciază pe Alexandru Darie și pe Alexandru Dabija, pe care i-a cunoscut și care au avut „un efect benefic” asupra lui, după cum el însuși recunoaște.

I-ar plăcea să monteze și musicaluri, nu este fanul textelor lui Matei Vișniec și nu face regie cu scopul de a revoluționa, cu toate că l-ar bucura ca unele dintre spectacolele sale să devină „revoluționare”.

În prezent, este masterand la clasa profesorului Alexa Visarion; a colecționat câteva premii cu spectacolul „Romantioșii” de Edmond Rostand și repetă un nou spectacol la Teatrul Metropolis.

Veronica Plăcintescu: *De ce ai ales Facultatea de Teatru?*

Alexandru Măzgăreanu: Eu am început cu teatrul din clasa a X-a. Inițial, am vrut să dau la actorie, dar cu puțin timp înainte de admitere, m-am răzgândit, simplu și fără un motiv anume. Și am dat la regie. În momentul acela nu prea aveam vreo alternativă, și asta pentru că nu făcusem altceva. Am terminat Liceul Teoretic „Ion Barbu” și, din precauție, îmi depusesem dosar și la Facultatea de Geografie, la Universitate, pentru că aveam medie mare și, dacă era să am ghinion, nu voiam să stau un an degeaba. Cu toate acestea, nu cred că m-am gândit vreo clipă la modul serios cum ar fi să nu intru la UNATC.

V.P.: *Și acum, că ai terminat facultatea și continui cu masterul, cum poți descrie transformarea pe care ai „suferit-o” în toți acești ani?*

A.M.: Nu știu și nu cred că facultatea îți deformează personalitatea în mod neapărat negativ; ceea ce este clar e că te schimbă și că există o energie în acea școală care, să zicem, uniformizează studenții în funcție de un chip și de un aspect-țintă. Sunt mulți studenți care se schimbă foarte mult, la nivel individual, pe parcurs. Pe cei noi îi simți; se știu după atitudine, după un entuziasm care piere subit după primul an. Sincer, nu știu dacă aș sfătui pe cineva acum să dea la teatru.

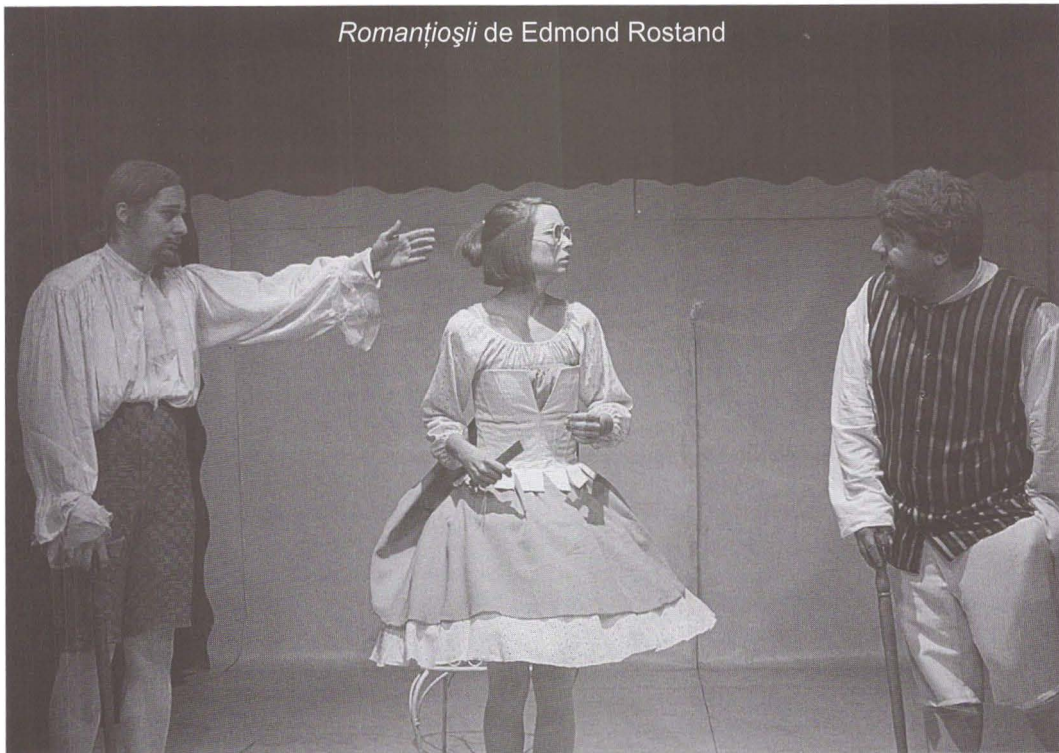
V.P.: *Te consideri privilegiat că ești bucureștean și că ai terminat facultatea în București?*

A.M.: Nu prea aș zice că e un privilegiu să termini facultatea aici. Am înțeles că s-a făcut un fel de sondaj, în urma căruia a rezultat că mai bine de 60% dintre absolvenții bucureșteni ajung să nu facă nimic. Treaba cu facultatea în București mi se pare mai curând un mit. Am un coleg care a terminat actoria la Cluj, a dat la master la scenografie în București și care acum lucrează, e apreciat, solicitat... și vine din provincie. Am o prietenă care a studiat în Cluj și îmi povestea că avantajul acolo e că numărul studenților fiind mult mai mic, profesorii se pot ocupa mult mai bine de ei, totodată existând șanse mult mai mari să fie remarcați.

V.P.: *Pentru că vorbeai de remarcare – există un trend printre tinerii studenți de la UNATC de a migra spre televiziune, apărând în diverse producții mai mult sau mai puțin criticate. Pe tine te-ar interesa o asemenea mișcare?*

A.M.: Eu n-aș putea să fac ceva care să nu-mi placă. Dacă aș merge în televiziune, aș face-o exclusiv din motive financiare. Ce-i drept, până acum nu mi s-a oferit nimic, dar chiar dacă ar fi să se întâmple, nu cred că aș accepta, cel puțin nu acum. Televiziunea e tentantă și oarecum halucinantă, dar dacă intri în lumea ei, îți va fi foarte greu să te întorci în teatru. Pentru cineva care vrea să facă teatru,

Romanțioșii de Edmond Rostand

direcția Buftea, spre exemplu, nu ajută foarte mult din punct de vedere profesional; poate pe cei de la Facultatea de Film, dar nu cred că există student sau absolvent de Teatru care să facă televiziune din plăcere; cel mai probabil o face din necesitate.

V.P.: *Ce atârnă mai greu în balanța ta: munca sau talentul?*

A.M.: Ambele trebuie să fie în echilibru. Talentul este discutabil, pentru că riști să-l irosești dacă nu-l cultivi și nu-l întreții. Eu am văzut și oameni mai puțin talentați, care, prin foarte multă muncă, au reușit să facă lucruri bune. Munca și voința au un cuvânt greu de spus în această meserie. Dacă există talent, e bine, dar nu suficient.

V.P.: *...iar criticile, care accesoriează cariera?*

A.M.: Important e cine face critica. Eu n-am avut parte de critici foarte dure, pentru că încă sunt la început de drum, dar cred că de tine depinde ce alegi să te influențeze. Mereu vor exista puncte de vedere diferite – ceea ce este foarte bine –, teatrul fiind o meserie subiectivă. Nu mă interesează să mulțumesc pe nimeni. Important este să știi să alegi acele câteva păreri care contează, care critică constructiv și care te ajută într-adevăr să evoluezi.

V.P.: *Ce spectacole de teatru ți-au plăcut până acum, în mod deosebit?*

A.M.: Mi-au plăcut *Ionesco* – *cinci piese scurte* de Eugène Ionesco, regia Alexandru Dabija, de la Teatrul Odeon; *Căsătoria* de Gogol și *Unchiul Vanea* de Cehov, ambele în regia lui Yuri Kordonsky, montate la Teatrul „Bulandra”; *Casa Zoikăi* de Bulgakov, regia Alexandru Tocilescu, la Teatrul de Comedie; *Elizaveta Bam* și *Oblomov*, montate de Alexandru Tocilescu la Teatrul „Bulandra”;

Inimă de câine de Bulgakov, regia Yuri Kordonsky, de la Teatrul Național București; *Made in Romania* în regia lui Dan Puric; *Pescărușul* de Cehov, regia Andrei Șerban, Teatrul Național „Radu Stanca”, Sibiu.

V.P.: *Cât de amenințătoare este piața muncii pentru tinerii regizori?*

A.M.: În momentul de față, sunt cam circa zece nume care montează și sunt cunoscute. Pe câteva le-am enumerat mai sus. Regizori sunt, dar puțini cei buni și solicitați. Bănuiesc că e greu, dar nu pot să zic că nu e și plăcut. Cred că m-aș plictisi îngrozitor de tare dacă lucrurile ar merge ușor.

V.P.: *Și cum „luptă pentru afirmare” un regizor care în CV a trecut doar proiectele făcute în facultate?*

A.M.: Trebuie să profiți de orice ocazie ți se oferă pentru a lucra și a dovedi că ai ceva de spus. La un moment dat, ofertele vor apărea, asta după ce, în prealabil, vei fi bătut la multe uși. De altfel, condiția regizorului aflat la început de drum nu este de a sta și a aștepta oferte, ci de a se zbate pentru a se face remarcat. Șansele să stai și să îți vină proiecte sunt nule, mai ales la început.

V.P.: *Și în acest caz, îți mai permiți să fii selectiv în trierea proiectelor teatrale?*

A.M.: Deși mi-e greu și nu mă aflu în postura de a refuza oferte, au fost unele proiecte în care nu am vrut să mă implic, pentru că nu aveau legătură cu mine și nu îmi spuneau nimic. Nu pot să montez ceva despre comunism, spre exemplu, pe care eu nu l-am trăit. Am auzit niște povești și doar atât, dar nu îmi pot forma o părere din păreri, din documentarele de la televizor sau din cărțile citite. Mi s-ar părea fals, prea chinuit, ca și când aș minți. Pe de altă parte, când spun comunism, nu mă refer la epocă, ci la sistem. Teatrul, în mare parte, nu se ocupă cu analiza unor epoci, ci cu cea a umanului. O piesă este actuală în măsura în care natura umană, esența, substanța este aceeași și în ziua de azi. Așadar, nu aș putea face un spectacol care să vorbească despre comunism, dar aș putea face un spectacol pe o piesă scrisă în 1970, care tratează o problemă umană. Trebuie să mă identific cu spectacolul pe care urmează să-l montez, cu textul lui, nu neapărat pentru a-l face să semene cu mine, ci pentru a-i mări doza de veridicitate, pentru a convinge spectatorul. Cu toate că *Romanțioșii*, spre exemplu, este o piesă scrisă la sfârșitul secolului al XIX-lea, tratează o temă prezentă în orice timp – prima iubire, naivă, inocentă, dintre doi tineri, care e la fel și la 1800, dar și în 2000; e vorba despre oameni, despre sentimente, emoții, care sunt nemuritoare, care se perpetuează. Ca să citez un profesor, „teatrul nu este actual, ci esența este”.

V.P.: *Și pentru că tot ai amintit de Romanțioșii, unul dintre cele mai apreciate spectacole ale tale, cum decurge lucrul cu o echipă tânără, de aceeași vârstă și experiență cu tine?*

A.M.: *Romanțioșii* este chiar primul spectacol pe care l-am făcut după ce am terminat facultatea. Apropo de echipă tânără, inițial l-am montat la Teatrul de Comedie în cadrul proiectului „Comedia ține la TINERi”; acum se joacă la Teatrul Nottara, în Sala „George Constantin”. Eu cred că e mai ușor să lucrezi cu actori tineri, care îți sunt și colegi. Comunici mai bine, îi cunoști. Pe de altă parte, însă, este important și lucrul cu actori experimentați, pentru că ai foarte mult de învățat de la ei. Ideal este să ai o echipă mixtă, unde interferează mai multe lungimi de undă, diferite perspective, și fiecare învață de la celălalt câte ceva.

V.P.: *Romanțioșii este o piesă clasică. Totuși, ca tânăr regizor, nu ai o predicție și pentru textele sau formele de teatru mai puțin convenționale?*

A.M.: Nu mă pot caracteriza ca fiind un tip underground. De altfel, în România nu se aplică noțiunea de *underground*, ci de, cel mult, *neconvențional*. „Green Hours”, spre exemplu, mie nu mi se pare a fi underground. Este doar o locație neconvențională, care dă o tentă atipică și originală spectacolelor realizate acolo și, într-adevăr, se aplică cu precădere generației mele. Mi-ar plăcea să montez într-un spațiu ca acela de la Green. În vacanțele din perioada facultății am făcut, împreună cu o colegă, un spectacol de *commedia dell'arte* în aer liber, *Comedia erorilor*, pe care l-am dus la Sibiu și Suceava; vara este o perioadă propice festivalurilor medievale și teatrului de stradă. Am mai făcut un spectacol, care depindea doar de actori și costume, nu de spațiu sau scenă, însă toate acestea, repet, nu înseamnă underground.

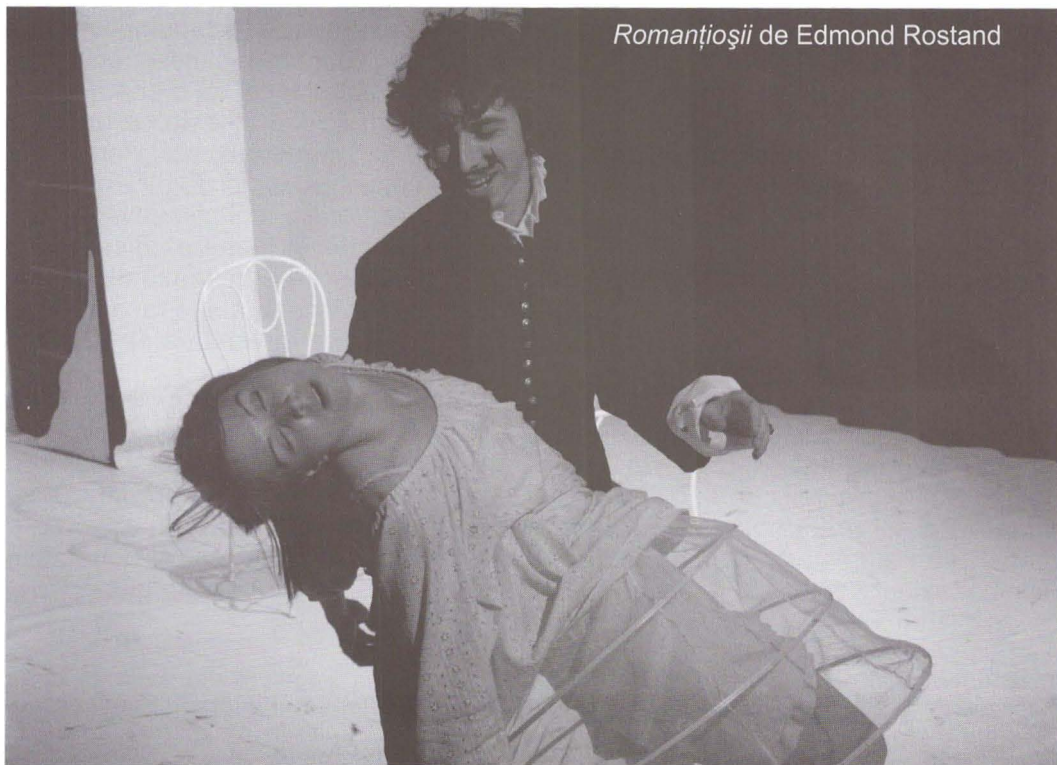
V.P.: *Tu pentru cine faci teatru? Pentru tine sau pentru public?*

A.M.: Nu m-am gândit niciodată pentru cine fac teatru – dacă pentru mine, colegi sau public; însă sigur nu fac doar pentru a fi genial în bucătăria sau sufrageria mea.

V.P.: *La ce lucrezi în prezent?*

A.M.: Am început repetițiile la un nou spectacol la Teatrul Metropolis. Scenariul e scris de mine după niște povestiri de Cehov. Încă nu i-am dat un titlu, dar ar trebui să avem premiera în ianuarie 2010. Totodată, aștept să reiau un spectacol făcut cu anul de master-actorie – *Trilogia atrizilor*. Din cele trei spectacole, unul e al meu – *Ifigenia în Aulis* de Euripide.

Interviu realizat de Veronica PLĂCINTESCU

Romanțioșii de Edmond Rostand